מיין סייף

פון ש. נעפאַמאַן.

יעדען סעמעסטער וואָס מאַמאַ גיט מיר אַ אַרבעט אין מיין "סייף" אַריין, איך וועל סעמעסטער האָבען פיעל זאַכען איך וועל אַ גרויסער זין.

מאַמע זאָגט פון יענער זייט וואו עס ענדיגט זיך דער ים וועט עס מאַנגע דאָ — ווערט דאָרטען נאָכט אין אַ שטעדטעלע פאַראַן.

נעהען קינדערלאַך פון שטוב קיינמאָל אויף'ן נאַס אַרויס ווי קיין העמדלאַך האָבען ניט און פון הונגער געהען אויס.

שפּאַר איך סעמעסטער יעדען טאָג וואַרף אין אַרבעט אין "סייף" אַריין, פאַר די קינדער קויפען כ'וועל אַלע וואָס וועט נאָר נויטיג זיין.

מיין ערשטער תענית

פון א. האָפמאַן.

שוין דאָס דריטע מאָל ווי איך האָב געוואָלט פאַסטען אַ נאַנצען טאָג אין־יום מאָל האָט זיך עס מיר ניט איינגע־געבען. איך געדענק נאָך נאָכ־לעצטען שבעה עשר בתמוז ווי איך האָב אָבגעפאַסט אפשר ביז פיער אויפגע־נאַכט־טאָג, און דער סוף איז געווען אַז איך האָב ניט אויסגעהאַלטען, די מאַמע האָט מיר אפילו נאָך פריהער געד זאָגט איך זאָל נעהן עסען ווייל איך וועל כ'יי ווי ניט אויסהאַלטען דעם תענית, אָבער איך האָב זיך געברעכ'ט און געוואָלט כיינס אויספיהרען. און ווען די מאַמע איז פון הויז אַרויס און האָט מיר אָנגע־זאָגט איך זאָל פון הויז ניט אויעקגעהן ביז זי וועט אין אַ האַלבע שטונדע אַרום צו־ריק קומען (און אפשר האָט זי דאָס בכיון געטון כדי מיר צו געבען אַ געלעגענ־הייט ?) האָב איך דערווייל עפּעס אי־בער געכאַפּט אָבער ניט צופיעל פון יעדען מאַכל וואָס איז געווען פאַר ביי־נאַכט אָנגערייט גענומען אַ לעף, כדי טען זאָל ניט דערקענען, אָבער איך ווייס אַליין ניט ווי אַזוי דאָס איז געשען אַז באַלד האָט יעדערער געוואָסט אַז איך באַסט ניט און ווען עס איז געקומען ביי נאַכט און יעדער איינער איז צום עסען ווי הונגעריגע חייטשעריקען צוגעפאַלען האָט כען מיך פשוט דעם פּאָפּ ניט געלאָזט אויפהויבען און ווען איך האָב געבעטען עפּעס צו עסען — ווייל איבעריג זאָט בין איך ניט געווען — האָט מען מיר געזאָגט אַז איך מעג אביסעל אויסוואַרטען — דו האָסט עפּעס געפאַסט ?

אָבער יעצט האָב איך זיך גענומען דאָס עס מעג שוין זיין מיט מיר. וואָס עס וויל, נור דעם תשעה באַב מוז איך פאַסטען. און איך האָב זיך פאַרגע־שטעלט דאָס יעצט וועל איך שוין זיין אַ גלייכער יחסן מיט יעדערען און קיינער וועט מיר שוין ניט וואַרפען די חרפה אין פּנים אַז איך האָב ניט געפאַסט.

און ווען איך האָב ערב תשעה באַב באַרנאַכט אָפּגעגעסען די סעודה מיט די ברייטע לאָקשען האָב איך פון דער גרוי־סער קופּערנער קוואַרט מיט ניין שלוק וואַסער פאַרטרונקען — דאָס איז געווע־זען אַ סגולה עס זאָל זיך ניט דורשטען — און בין מיט מיין טאַטען אַוועק אין שוהל אַריין צו די קינות.

אויף צו מאָרגענס באַלד אין דער פריה האָב איך שוין געפיהלט אביסעל הונגעריג אָבער איך האָב זיך געמאַכט ניט ווי־סענדיג און אַוועקלויפענדיג. און שוהל האָב איך זיך דאָרט מיט חברה געטראָפען און אַלע ווי איינער האָבען געזאָגט אַז מען פאַסט און האָבען אויך שוין געהאַט צוגע־גרייט עטליכע פעקלאַך פאַפּיראָסען און אַך צוועלף אַזייגער זאָל מען אויעקגעהן צו מאַטעל כרעשנצער וועלכער האָט אונטער דער שטאַרט, אַ סאָך געהאַלטען און דאָרטען זאָלען מיר דעם גאַנצען טאָג פאַרברענגען.

עס איז שוין געווען באַלד פיער אַזייגער נאָכמיטאָג און דאָס איז געווען דער שעת הכושר פאַר וועלכען מיין האַרץ האָט זיך געשראָקען, מיר זענען געלעגען אונטער דעם שאַטען פון אַ גרויסען עפּעל בוים וועלכע זיינע צווייגען זענען געווען מיט אַ סך שמעקענדיגע פּירות באַהאַנגען און אַ קיקל ווינטעל האָט זיך צווישען די צווייגען אַ דורך געיאָגט און די בלעטער מיט די פּירות ווי פון אַ שלאָף אויפגע־וועקט. שטיל האָבען זיי זיך ווי געסורע'עט מעגלעך אַז זיי האָבען דאַמאָלס פון אונ־אידישע אינגלעך געגעדט זעהענדיג אונז הונגעריגע און פאַרשמאַכטע ליגענדיג אונטער זייער שאַטען האָבען זיי אויף אונז רחמנות אָנקומען און אַלע מאָל אַ שעהנעם פרישען צייטיגען עפּעל אַרונטער געוואָרפען, און אפשר האָבען זיי אונז יור געוואָלט צו פרובע שטעלען זעהן אויב מיר ווילען דעם נסיון אויסהאַלטען ? מיט דער אפּעטיט איז געווען זעהר גרויס און דער ריח פון די פרישע עפּעל האָבען אַזש ביים האַרצען פאַרכאַפּט אָבער מיר האָבען זיך צו זיי ניט צוגע־ריהרט.

עס זיינען אפילו איינינע פון אונזער גרה אַלע מאָל מיט פאַרשיעדענע אויס־ווייען אוועקגענאַנגען און נאָכהער צוריק ומענדיג מיט פאַרקרומטע פּנים'ער וועל־ע זיינען ניכער געווען געמאַכט דאָס־ען האָט געהאַנט זיי חושד זיין אַז זיי האָבען נור וואָס עטליכע פּירות בשתיקה הינטערגעשלונגען אָבער אַזוי ווי איך האָב עס מיט מיינע איינענע אויגען ניט געזעהן האָב איך זאָגאַר ניט געוואָלט גע־גלויבען וועגען דעם און ניט געוואָלט נעה־מען אויף זיך די אחריות צו ווערען אַ חושד בכשרים.

דער טאָג איז געווען זעהר אַ הייסער און יעדע מינוט האָט אויסגעזעהען ווי אַ שטונדע גרויס, קיין הונגער האָב איך שוין דאָמאָלס ניט געפיהלט נור יע־דער אבר פון מיין קערפּער איז געווען ווי מיט בליי אָנגעגאָסען דאָס איך האָב מיט זיי קיין ריהר ניט געקענט טון. דער־פאַר אָבער האָב איך געפיהלט אַז מיין נשמה — פאַרשטעהט זיך אַז די נשמה האָב איך דאָמאָלס געהאַט אין די אויגען. איז געאָרען אַזוי גרינג עפּעס אַזוי לייכט ממש ווי נאָר אַרויסצופליהען אָבער אַ דאַנק דאָס וואָס איך האָב זיך פאַרגע־שטעלט ווי שטאַלץ איך וועל זיין מיט דעם וואָס איך וועל האָבען געפאַסט אַ נאַנצען טאָג האָט עס מיר געגיג מוט און כח צו־געגעבען איך זאָל דעם תענית אויסהאַל־טען און ווען די די זון האָט געהאַלטען ביי אונטערגעהן זענען מיר צוריק אין שטאַדט אַריינגעגאַנגען.

אויף'ן וועג האָבען אונז עטליכע אינג לעך געטראָפען אָבער פון זייערע באַוועג־גונגען האָט מען געקאָנט זעהען אַז זיי האָבען הייגט ניט געפאַסט און ווען נאָטע משה יאָסעלס האָט מיך געפרעגט צו איך פאַסט, האָט מיך אַזש פאַרדראָסען אויף דעם שוטה־וואָס איהם פאַלט נאָר איין אַזעלכעס צו פרעגען. אָבער ער האָט מיר פאַרט ניט געוואָלט גלויבען און גע־פאַרערט איך זאָל איהם מיין צונג צייגען און ווען איך האָב איהם מיין צונג גע־צייגט, האָט ער אַ שפּיי געטען און אנט־לאָפען געוואָרען.

אהיים קומענדיג איז דער טיש געווען אַ גערייטער מיט פאַרשיעדענע גוטע מאַכלים און כען האָט געוואַרט אַז דער טאַטע זאָל נאָר פון שוהל אהיים קומען כען זאָל קאָנען געהן עסען און ענדליך ווען די ערשטע שטערען האָבען זיך אויף'ן הימעל באַוויזען איז דער טאַטע אַריין גע־קומען.

איך בין געווען דער ערשטער וועמען די מאַמע האָט אַ טעלערעל מיט עסען דער־לאַנגט. דער טאַטע האָט ווי מיט פרע־גענריגע בליקען אויף דער מאַמען געקוקט ווי איינער זאָגט — וואָס — איז דאָס ?...

איך קאָן ניט געהן

שטאַרקע קאַפּ - שמערצען צו־שטערען אַ סך ערזאַרטעטע פאַרגע־ניגענס.

ווען דער לעבער ווערט פאַרנאַכלע־סיגס, ווערען די מאָגען - קראַנקהייטען קראַניק, און פאַכירען יעדע צוויי - דריי וואָכען מיט שטאַרקע קאַפּ - שמערצען.

פאַרוואָס ניט זעהען צו באַפרייען זיך פון די צרות געברויבענדיג דר. טשיים'עס „קידני - לייבער פּילס" צו אויסבעסערען דעם געזונט און די ריכטיגע פונקציאָני־רונג פון דעם לעבער.

פאַרשטאָפּונג, אימפאַרדיאָונג, רי־מען און קאַפּ - וועהטאָג, שלעכטע ניערען — אַלעס פאַרשווינדט ווען מען נוצט די באַריהמטע „מעדיצין.

איין פּיל איז אַ דאָזע. 25 סענט אַ באָקס. ביי אַלע דיעלערס אדער עדמאַנ־סון, בייטס און קאָ. לימיטעד, טאָראָנטאָ.

Dr. Chase's Kidney-Liver Pills

היינטיגער תשעה-באב

פון דר. ב. גיטלין.

איכה ישבה . . .

דורך לאַנגע, טרויעריגע יאָהרהונ־דערטער זיצען מיר אין דעם ניינטען טאָג פון אב אויף דער ערד, ווי אבלים.

דורות און דורות קלאָגען אויף'ן גרויסען חורבן, אויף דער בראָך, וואָס האָט אונזער פאָלק געטראָפען.

אימה'דיג און דורכגעוויקט פון טרעהרען קלינגט דער איכה - גנון דורך די יאָהרהונדערטער. מיר האָבען סיינ־מאָל מיט'ן גלות נישט שלום געמאַכט און שטענדיג געדענקט דעם חורבן פון אונזער לאַנד, פון אונזערע היילינטימער.

פעלקער, גרויסע, רייכע, מעכטיגע פעלקער, פעלקער, וואָס האָבען יס'ען און הייזיגע לענדער באַהערשט, זענען דורך דער צייט אונטערגעגאַנגען; אפּגעווישט געוואָרען פון אונטער די הימלען און מיט'ן שטויב פון דער צייט פאַרדעקט געוואָרען.

נאָר מיר האָבען נישט אויפגעהערט צו קלאָגען אויף'ן אונטערגאַנג פון אַמאָלי־גען פראַכט און גלאַנץ און שטענדיג, שטענדיג האָבען מיר געוואַרט אויף'ן טאָג פון אונזער אויסלעזונג.

אַ פאָלק, וואָס געדענקט אַן זיין חורבן, קען נישט אונטערגעהן, אַ פאָלק, וואָס האָבט אויף זיין אויסלעזונג אַן שטרעבט צו איהר, מוז סוף - - סוף אויס געלעזט און באַפרייט ווערען.

אין די שווערסטע מאָמענטען פון גלות - לעבען האָט פאַר אונז געלויכטען ווי אַן עמיד - האָש דאָס ליכט פון אויס לעזונג. דאָס דאָזיגע ליכט האָט אונז געשטאַרקט און אריינגעגאָסען מוט און ענערגיע אין אונזערע גליעדער. אונז אויפגעהאַלטען ביים לעבען.

אַזוי האָבען זיך יאָהרען און יאָה־רען געצויגען. דור הולך ודור בא . . . און יעדער דור מיט זיינע ליידען, מיט זיינע פּיינען און בלוטיג קליינע טראָפּענס פרייד.

דער אייביגער וואַנדער - שטעקען אין האַנט. לענדער האָבען זיך געביטען, נייע שכנים. נייע אומשטענדען. אַמאָל בעסער, אַמאָל ערגער. אבער שטענדיג אַהן אַ זיכערען באַדען אונטער די פיס. אַהן זיכערקייט פאַר'ן מאָרגען. שטענ־דיג — דער גלות.

מיר האָבען געשאָפען: גרויסע כחות, אוטגעהויערע ענערגיען פאַרשווענדעט. דער אידישער זשעניוס האָט וואַנדער באַוויזען. אבער — פאַר וועמען? מעהר סטענס פאַר אַנדערע. פאַר אונז איז אָנגעקומען קוים - קוים אויף'ן שפּיץ מעסער און אַפּט האָבען אונז אונזערע שכנים דערפאַר מיט שטיינער באַלאָנט.

און היינט זיצען מיר ווידער אויף דר'ערד און קלאָגען אויף אונזער חורבן. איכה ישבה . . . אבער אין דעם איכה הערט זיך היינטיגס יאָהר אַ נייער טאָג. עפּעס ווי אַ גאָלדענער שטראַהל וואָלט זיך דורכגעצויגען דורך די טרויעריגע טענער . . .

ירושלים — זינגט עס אין האַרץ — איז מעהר נישט ווי אַן אַלמנה. עס בויט זיך און שאַפט זיך דאָרט אַ ניי לע בען. ציגעל ביי ציגעל, שטיין ביי שטיין. דער חרוב'ער אידישער בנין ווערט צוריק אויפגעבויט.

די זון געהט אויף. עס איז נאָך באַגינען. די זון אבער ווערט גרעסער און גרעסער און באַלייכט די גרויסע בויאינגס - אַרבייט.

פון די פעלדער פון היילינען לאַנד הערען זיך אידישע געזאַנגען. פון די שטעט הערט זיך דער קלאַנג פון האַמער, וואָס שאַפט דאָס נייע לעבען.

נישט גלאַט קוין ציזאַגען. נישט קוין אַבסטראַקטע האָפענונג. די צייט האָט אונז ממשות'דיגע פאַרזיכערונגען געגעבען.

עס ווענדעט זיך נאָר אַן אונז אַליין. דאָס לאַנד וואַרט אויף אונז. די גרוי־סע אַרבייט הויפּט אונז.

היינט זיצען מיר אויף דר'ערד און באַוויינען דעם חורבן. מאָרגען — און טאָקע שוין היינט אַנהויבען — אין דער טאָג פון בויען.

איכה און התקוה מישען זיך היינט צוזאַמען. דער נגון פון חורבן און דער נגון פון אויפלעבונג פלעכטען זיך אריין איינע אין די אַנדערע.

היינט איז דער טאָג, ווען אַלט - ירושלים און ניי - ירושלים שוועבען צו זאַמען פאַר אונזערע אויגען.

און עס דאַכט זיך, אַז דער אַלטער מקונז ירמיה איז אויפגעשטאַנען פון די חורבות און ווייזט מיט דער האַנט אויף דער אויפגעהענדער זון פון פרייהייט.

עס דאַכט זיך ווי זיין שטימע צי־טערט:

— צוויי טויזענט יאָהר האָט איהר מיט מיר צוזאַמען געוויינט אויף די חורבות פון ציון, ווען איהר בויען ? ווען איהר איצט ערפילען די גרויסע נאַציאָנאַלע אויפגאַבע. די חורבות צוריק צו פאַרוואַנדלען אין בליהענדע אידישע צענטערען פון תורה און חכמה?

היינט, אין דעם טרייער טאָג נאָכ'ן חורבן דאַרפען מיר איבערטראַכטען אונזער גאַנצע גלות - געשיכטע. זיך פאַרשטעלען וואָס דער חורבן האָט גע־טראָכט אין באַגרייפען. קלאָר באַגרייפען, אַז מיט גלייכגילטיגקייט און אפאַטיע אין איצטיגען גרויסען מאָמענט קענען מיר פאַראַוואַכען נאָך אַ חורבן, אַ חורבן אפשר גרעסער, ווי יענער; אַ חורבן פון לאַנד, וואָס האָט ערשט אָנגע־הויבען געבויט צו ווערען אויף דאָס ניי.

קען וועלכער עס אין איך אויף זיך נעהמען די פאַראַנטוואָרטליכקייט פון אַזאַ חורבן? מיר גלויבען נישט, אַז עס זאָל זיך געפינען אַזאַ איך.

און אַז מיר ווילען אַזאַ חורבן פאַר מיידען, מוזען מיר טאָן. מיר מוזען מאַ כען אַלע אַנשטרענגונגען. אַנוועגדען אַלע ענערגיען, אַלע מעגליכע כחות; גע־בען די נויטיגע מיטלען, כדי די אידישע היים אין ארץ ישראל זאָל ווערען אַ אַפּקע און אַ פאַסט אַזוי שנעל ווי מעגליך, ווייל דער גלות האָט געגרייבט זיין ערגסטען קריזיס.

עס איז נישט נאָר אַ פראַגע פון אונזער צוקונפט, פון מאָרגען. נאָר אויך פון דער געגענוואַרט, פון יעצט, ווייל די אידישע לאַנע אין די גלות - לענדער איז געוואָרען אומדערטרעגליך.

דאָס אַלץ דאַרפען מיר געדענקען אין היינטיגען תשאה - באב!

אידישע אימיגראַנטען קומען פון פּוילען

(פאָרזעצונג פון פיידוש 1)

האָבען געזונגען התקוה

ביים אָנקומען.

מר. גאָלדסטיק גיט איבער דאָס ביים אַרונטערגעהן פון שיף האָבען אַלע אי־מיגראַנטען געזונגען די התקוה און גע־זעהט זיך וואָס זיי האָבען דערלעבט אַרויסצורייסען זיך פון יענעם לאַנד.

מר. גאָלדסטיק גיט אויך איבער דאָס די מעהרסטע פון די פאַסאַזשירען זענען געווען פון רייבערען קלאַס. אַלע האָ־בען געהאַט גענוג צו פאָהרען ערשטע און צווייטע קלאַס, און אויך זענען כמעט אַלע געווען אַ יונגער עלעמענט, בלויז אַרום 5 אָדער 6 פאַסאַזשירען זענען גע־ווען עלטערע מענשען.

יתומים זענען געקומען אַליין.

מיט דער אויסנאַהמע פון דריי אָדער ציער יתומים וואָס זענען געפאָהרען אַהער ניט האָבענדיג דאָ קיין איינציגע קרובים, זענען אַלע געפאָהרען צו משפּחות פאַמיל־יעמאַן פריינט. דריי פון די יתומים, צוויי שוועסטער און אַ ברודער, אין עלטער פון אַרום 11 אָדער 13 יאָהר. האָט מר. גאָלדסטיק געזאָגט, האָבען געצויג־ען אויף זיך זעהר שטאַרק די אויפמערק אַכקייט מיט זייער טרויעריגען איינדרוק וואָס זיי האָבען געמאַכט.

נאָך אַן איינציגער פאַסאַזשיר איז געווען אויך אַ יונגער בחור, וועמענס מו־טער די אימיגראַנטען בעאַמטע האָבען ניט דורכגעלאָזען און ער איז אַליין אַרונ־טער געקומען.

אַמעריקאַנישע הילף ראַטעווען

אויף פראַגען וואָס מר. גאָלדסטיק האָט געשטעלט איינינע פון די אימיגראַ־טען האָבען זיי איהם ערקלעהרט דאָס די הילף וואָס ווערט געשיקט פון אַמע ריקע האָט פשוט געראַטעוועט אביסעל די שווערע לאַגע.

אָבער טראָץ דער שווערער לאַגע האָבען מאַנכע פאַסאַזשירען איבערגעגעבען, דאָס די אידישע וואַרשע האָט ניט פאַרלאָזען איהרע אינטערעסע. אין דעם קולטורעלען מצב. עס ווערט אַ סך ענערגיע אויעק געגעבען אויפצוהאַלטען דאָס דער פאַרמעגען.

סענעדיען נעשאַנעל רעלעוויי

נעשאַנעל צוג ביינאַכט נאָך אַטאַוואַ מיט דער גרענד טראַנק.

"די קעפּיטעל סיטי" איז דער שנעל צוג פון דער קענעדיען נעשאַנעל. וואָס פאַרלאָזט יעדען מיטאָג צייט יוניאָן סטיישאָן נאָך אַטאַוואַ אַ הויז זונטאָג. דער צוג נעהט דורך דער גראַנד טראַנק טאָפּעל ליניע דורך סעפּעניע און פון דאָר־טען דורך סי. נ. אַר. אָפּשטעלענדיג זיך אין וויחטבי, אַטאַוואַ, באַומענוויל, פּאָרט האָפּ, קאַבורג, טרענטאָן, בעל־וויל, נעפּעני, פּאָרטלענד, און סמיטס פאַלס, מיט אַ פאַרבינדונג אין קאַראַ־סמיטה נאָך קינגסטאָן, און קומט אָן אין אַטאַוואַ 7.15 נאָכמיטאָג. עס דויערט 7 שטונדען מיט 15 מינוט. דיעזער צוג פיהרט אַ מאָפּע פאַרלאָר, אַן אבזערוויי־שאָן קאַר און איז דער באַקוועמסטער און שנעלסטער וועג נאָך אַטאַוואַ.

נעהט וועסט צו דער "קווין סיטי" פאַר־לאָזט אַטאַוואַ 1.15 נאָכמיטאָג יעדען טאָג אַ הויז זונטאָג און קומט אין טאָראָנ־טאָ 8.30 נ. מ. מאָכענדיג די זעלבע סטאַציעס און פאַרבינדונגען.

טיקעטס און אינפאָרמאַציעס פון דער קענעדיען נעשאַנעל גרענד טראַנק סיטי אָפּ. - נאַרט וועסט קאָר. קינג יאָנג סטריט און יוניאָן סטיישאָן, טאָראָנטאָ.

דאָזענטאַל'ס מערדער געשטאָר־בען פון אויסצטרונג

טשאַרלס גיבסאָן, וואָס איז געווען פאַראורטיילט צו לעבענסלענגליכען גע־פענגעניש פאַר'ן טויט פון ר. דאָזענ־טהאַל, אַ דזשאַנק פעדלער, איז פריי־טאָג פאַרטאָג געשטאָרבען פון לונגען־אויפצערונג. גיבסאָן איז מיט אַ חודש צוריק באַפרייט געוואָרען פון געפענגע־ניש. די דאָקטוירים האָבען איינגעזעהן, דאָס ער קאָן שוין לאַנג ניט לעבען. אַז זיי האָבען גערעטען די געפענגעניש בעאַמטע צו לאָזען אויהם פריי אויף די פאַר וואָכען. וואָס ער וועט נאָך דער־שלעפען זיך אויף דיזער וועלט.

גיבסאָן איז באַגאַנען דעם מאָרד דעם 5'טען נאָוועמבער 1912. ער איז אַלט געווען בלויז 20 יאָהר. אַ דזשורי האָט איהם פאַראורטיילט צום הענגען.

אָבער דורך אַ סך בקשות, איז זיין שטראָף פאַרבייטען געוואָרען אויף לע־בענסלענגליכען געפענגעניש. פון דיזן דאָ איז ער אָפּגעזעסען אַרום אַכט יאָר אין קינגסטאָן פעניטענשערי. מיט אַ קורצער צייט האָט זיך באַוויזען בײַ אים די אויסצעהרענדע חולאת. און זי האָט פון אים געמאַכט אַ תל פיעל שנע לער, ווי די דאָקטוירים האָבען ערוואַר־טעט.

גיבסאָנ'ס פאָטער איז מיט דריי יאָהר צוריק געשטאָרבען פון האַרצווייי־טאָג.

יונגע מיידעל געטויטעט פון אַן עלעוויטאָר.

מערי בענעט, אַ יונגע 16-יעהריגע מיידעל, איז פרייטאָג האַלב נאָך 9 אַ זייגער פריה, געטויטעט געוואָרען פון אַן עלעוויטאָר אין דער געבוידע פון דער "קענעדיען דזשענעראַל עלעקטריק קאָ.". וואָס זי איז געווען באַשעפטיגט. מען ווייסט ניט געניי, ווי דאָס אומגליק האָט פּאַסירט. די אָנגעשטעלטע פון דער קאָמפּאַניע ווילען ניט אויסזאָגען.

קאַלדאַווסקיס

באַרבער שאָפּ

האָט ניט געמופּט

איך וויל לאָזען וויסען אַלע מייגע קאָסטומער אַז איך האָב ניט געמופּט מיט מיין שאָפּ און אַז איך האָב שעהנער און בעסער איינגעפיקסט מיין שאָפּ.

מיינע קאָסטומער וועל איך צופריי־דענשטעלען אויף'ן בעסטען אופן.

ס. קאַלדאַווסקי

דאַנדעס סטריט וועסט.

שיקט געלט צו אייערע קרובים דורך דער דזשאַינט דיסטריביו־שאָן קאָמיטע.

אָפּיס שטונדען פון 4 ביז 9 אויענט זונטאָג פון 10 מאָרגענס ביז 4 נאָכמיטאָג.

טאַראָנטאָר מרחמה קאָנפערענץ

399 ספּעדיינג עוועניו

טעלעפאָן קאָלעדזש 6595.

שפּייז קופּאָנס ווערען נאָר אַרויסגע־נעבען פאַר פּוילען אַליין.

אורין שטיינס גענעזען

24 שטונדען

SANTAL CAPSULES MIDY

MIDY

מיט זיך פאַר נאָכגעפאָלגט !

ספּעשיעל פאַר חתן כלה

קויפט ביי קלינג אייער ווערינג רינג

פאַרגעסט ניט מיר ביבען אייך

מעריטש לייסענס

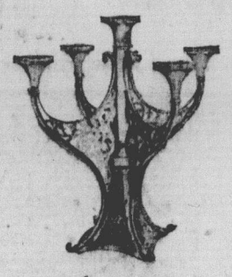

גרויסע באַרגענס אין לייכטער פון $7.00 ליכט סטענה

ריכטינג 14 ק. נאָלד טשיינס גאַראַנטירט 85 סענט אַ פענזוויי.

ספּעשיעל באַרגיינס אין דיימאָנדס.

קלינג בראָס

125 קווין סטריט וועסט

קרן קימת לישראל

אייגענע אויטאָריזירטע פאַרטרעטערשאַפט אין קענעדע

קענעדער ציוניסטישע פעדעראַציע אינק.

226 שטראַטקאָנאַ סטריט, וועסט, מאָנטרעאָל.

געדענקט דעם נאַציאָנאַל פאָנד

אין דעם טאָג, ווען מיר קלאָגען אויף אונזער חורבן.

תשעה באב

גיט אייער ביישטייערונג פאַר ארץ-ישראל, אויסצוקויפען דעם באָדען פון אונזער לאַנד.

אין אַלע שולען זאָלען געמאַכט ווערען נאַציאָנאַל-פאָנד זאַמלונגען, האָט אויך אין זינען דעם היילינען פאָנד אין דער היים אין אויב איהר ווערט נישט באַזוכט פון אַ אַמיטע, שיקט צו אייער טעצע צו אייער ציון-דיסטריקט אדער דירעקט צו דער ציוניסטישער הויפּט קוואַרטיר אין מאָנטרעאָל.

אַלע ביישטייערונגען וועלען נאָך תשעה - באב פאַרעפענטליכט ווערען אין דער פּרעסע.

קענעדער ציוניסטישע פעדעראַציע, אינק.

דר. ה. דייווידסאָן

ווינשט צו אַנאָנסירען דאָס ער האָט איבערגענומען דעם דעגטאָל אָפּיס פון דר. פאָומאָן

קאָרנער טשעסטנאָט און דאַנדעס סטריט

אין דער נייער ראַיאָל בענק בילדינג.

אָפּיס שטונדען: — 9 פ. מ. ביז 8 נ. מ.

צו די לעזער פון

„אידישען זשורנאל"

איך איהר וואַינט אין אַ געגענד וואו אַ צייטונגס פעדלער ברענגט אייך ניט דעם "זשורנאל" אין הויז, אדער אייך קומט אָן שווער צו באַקומען טעגלעך דעם "זשורנאל", דאַן זעהט צו זאָגען אייער גראָסערי מאַן, וועלכער פאַרזאָרגט אייך מיט ברויט, מילך און אַנדערע פראָדוקטען, דאָס ער זאָל פאַר אייך אָרדערען אין אַנדער אָפּיס אַ קאָפּיע פון

„זשורנאל"

מיר וועלען איהם צושיקען יעדען פרייהמאָרגען, און איהר וועט קענען קריגען אייער צייטונג, איידער איהר געהט צו דער אַרבייט אדער ביזנעס.

דאָס וועט זיין אַ טובה פאַר אייך, פאַר איהם און פאַר אונז

אַרדערט אייער צייטונג דורך אייער גראָסערי-מאַן, עס מאַכט ניט אויס אין וועלכען געגענד איהר וואוינט.

ספּעציעל פאַר גראָסערי לייט

פילט אויס דיזען בלאַנק, שיקט איהם צו

251-53 Queen St. West

און איהר וועט באַקומען דעם "זשורנאל" יעדען פרייהמאָרגען.

Newsdealers' order blank

Circulation department

THE HEBREW JOURNAL

251-53 Queen St. West

Please deliver daily.....copies

Snnday.....copies

Name .....

Address .....

גראָסערי-לייט פון באַלדווין, עלס, דזשעראַרד, עדליידד, ליפינקאָט אַקספאָרד, לעאָנאַרד עוו., יוקליד עוו. ריטשמאָנד סט. און אַנדערע, מאַכט אייערע באַשטעלונגען אַזוי שנעל ווי מעגליך, איהר וועט פיעל פּראָפיטירען.

ציר קולישען דעפּאַרטמענט

פון "אידישען זשורנאל"